

(ฉบับนี้ยาวมาก อยากให้อ่านให้จบ และร่วมกันส่งกำลังใจ ส่งความรักไปถึงทุกคนที่ตกในสงคราม)

สวัสดีค่ะ

Greeting ฉบับนี้ขอเพื่อนๆ ร่วมส่งกำลังใจให้กับทุกคน ทุกฝ่ายที่กำลังตกอยู่ในภาวะสงคราม หรืออยู่ในช่วงวิกฤตของชีวิต อยู่ในความเจ็บป่วย ขอให้ทุกคนมีความหวังที่แจ่มจรัส อดดีและความรักที่งดงามให้คิดถึง เอิบอาบชีวิตท่ามกลางความโหดร้ายแม้เพียงชั่วคราว ชั่วคราวก็ยังดี

Man's Search for Meaning ชีวิตไม่ไร้ความหมาย เขียนโดย **คุณหมอวิกเตอร์ อี ฟรังเกิล** คุณหมอเป็นหนึ่งในนักโทษที่ถูกโยนเข้าค่ายกักกันและสังหารนาซี คุณหมอถูกต้อนไปตามค่ายต่างๆ ถึง 4 ค่าย คุณหมอเป็นกลุ่มนักโทษที่ต้องทำงานนอกอาคาร ขุดดินทำถนน สร้างตึก เกือบทั้งวันทั้งคืน อากาศต่ำกว่าจุดเยือกแข็ง เครื่องนุ่งห่มขาดร่ย รองเท้าที่ต้องพยายามยัดเท้าเข้าไปให้ได้ มีแค่หลอดเส้นเล็กๆ หรือเชือกที่ไต่จากศพ หรือผ้าที่บังเอิญหาได้จากหลุมศพมาเป็นพื้นรองเท้า ขนบึงบางครั้งได้จากมือของคนตาย เสื้อ กางเกง เข็มขัดก็เช่นเดียวกัน นักโทษต่างปรับตัวกันอย่างรวดเร็ว นอนหลับบนพื้นที่มีเห็บเหาได้ยั่วเย้า นอนรวมกันเก้าคนด้วยผ้าห่มบางๆ 2 ผืน ไม่มีใครรู้สึกไม่ดีเพราะอากาศหนาวเหน็บการไต่บนยอดถ้ำก็อันตราย ทุกคนหลับไหลจากความตรากตรำ แต่เมื่อได้ยินเสียงนกหวีดทุกคนต้องลุกให้เร็วและวิ่งให้ทันไปอยู่หัวแถว หรือกลางๆ เพื่อหลบหลีกพยานท้ายปืน และถ้าไปถึงช้าก็จะถูกซ้อมปางตาย จะเป็นไข้สาหัส หรือจะแผลใหญ่ลึกเป็นหนองบวม ทุกคนต้องเก็บอาการ ต้องไหว เพราะถ้าไม่ไหวทำงานไม่ได้คือ ตาย

คุณหมอไม่ได้เขียนหนังสือเพื่อเล่าความทรมาน ความสูญเสีย และการถูกกระทำเยี่ยงสัตว์ แต่เขียนเพื่อให้เห็นถึงต้นตอของพลังในการอยู่รอดของคุณหมอ รวมถึงเพื่อนนักโทษ – **“คนที่รู้ว่ามีชีวิตอยู่ หัวใจ ย่อมสามารถทนได้ไม่ว่าต้องอยู่ อย่างไร เกือบทั้งนั้น”**

มีนักโทษคนหนึ่งมาเล่าให้คุณหมอฟังว่าเขาฝันว่า วันที่ 29 มีนาคม สงครามจะสิ้นสุด และนักโทษทุกคนจะได้รับอิสรภาพ นักโทษคนนี้พยายามมีชีวิตรอดเพื่อรอดคอยวันที่ 29 มีนาคม เมื่อถึงเวลานั้นสงครามยังคงรุนแรง นักโทษรายนี้ก็เป็นที่โรคร้ายโรคขาดน้ำ และตายในวันที่ 31 มีนาคม – เมื่อจิต ไร้ความหวัง ภูมิด้านทานก็จะลดต่ำลงอย่างรวดเร็ว นักโทษทุกคนมีเชื้อโรคร้ายซึ่งเป็นโรคระบาดและคร่าชีวิตของนักโทษทุกวัน คนไหนจิตตก หหมดความหวังอาการก็จะกำเริบและตายอย่างอนาถ

เข้ามิดของวันหนึ่งที่คุณหมอต้องเดินมุงมะงาหาราไปไซตงานบนหินก้อนใหญ่ หลุมบ่อที่มีน้ำขัง พื้นลื่น หิมะตก มีคนสิ้นซึ่งทุกคนที่ต่อแถวจากคนสิ้นจะโดนฟาดอย่างไรความปราณี เพื่อนนักโทษแอบกระซิบว่า “หัวใจเหลือเกินว่าภรรยาจะไม่อยู่ในสภานี้ และไม่รู้ว่าอะไรกำลังเกิดขึ้นกับเรา” นั่นทำให้คุณหมอคิดถึงภรรยา ภายใต้ความเจ็บปวดทรมาน คุณหมอเห็นภรรยา คยกับภรรยา คิดถึงเวลาที่เคยมีร่วมกัน คุณหมอเห็นรอยยิ้ม แวดตาที่สุกสว่างยิ่งกว่าแสงตะวัน – “เมื่อตกอยู่ในสถานะที่หมดสิ้นทุกอย่าง เมื่อมนุษย์ไม่ได้แสดงออกมาด้วยการกระทำที่สร้างสรรค์ **เมื่อความสำเร็จอย่างเดียที่มีได้คือ ความสามารถทนทรมานกับความทุกข์ด้วยวิธีที่เหมาะสม - วิธีที่มีเกียรติและศักดิ์ศรีในสถานะนั้น มนุษย์สามารถบรรลความต้องการได้ด้วยการคิดถึงคนรัก (คู่รัก พ่อแม่ ลูก ฯ) ในใจเขา**

อีกหนที่ผมกำลังขุดหลุมเพลาะบนดินแข็งเยือกหลายชั่วโมงติดต่อกัน บรรยากาศมืดมัว ยามเดินมาเตะ ด่าทอผม ... อีกครั้งที่ผมกำลังพูดคุยเจี๊ยบๆ ในใจกับภรรยา หรือว่าผมอาจจะกำลังค้นหาเหตุผล สำหรับความทุกข์ทรมานและความตายอย่างเชื่องช้าของผมก็ได้ ในช่วงของการต่อต้านอย่างรุนแรงเชือกสุดท้ายต่อความสิ้นหวัง ผมรู้สึกได้ว่าจิตวิญญาณแหวกผ่านม่านหม่นมัว ผมรู้สึกว่าผมกำลังลอยสูงจากโลกที่สิ้นหวัง ไร้ความหมาย ณ ขณะนั้นเองผมได้ยินเสียงร้องอย่างมีชัยว่า “ใช่แล้ว” -- **การปล่อยให้ตนเองหลีกหนีไปสู่อืด จินตนาการโลดแล่นอิสระ ทำให้เหตุการณ์ที่กำลังผลาญพล่าชีวิตนั้นอยู่ไกลลิบลิบ ... อีกครั้งที่ผมกำลังรู้สึกถึงความงามของท้องฟ้ายามรุ่งอรุณ**

ผมฝึกเพื่อนคนหนึ่งทำงานช่างๆ ผมที่ไซตก่อสร้างให้สร้างอารมณ์ขัน เราสัญญากันว่าหาเรื่องขำขันอย่างน้อยวันละเรื่อง เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นสักวันหลังจากที่เราเป็นอิสระแล้ว เช่น ในวันแต่งงาน เขาอาจจะเปลวขอให้คู่รักช่วยจุ่มทัพฟองไปดัก “จากกันหม้อ” (เพื่อจะได้ถ้วยสัก 2-3 เมล็ดในซป)

จริงหรือไม่ที่ทฤษฎีบอกวามมนุษย์ไม่ได้เป็นอะไรมากกว่าผลผลิตของสภาพแวดล้อม และปัจจัยสถานการณ์ – คำตอบที่คุณหมอซึ่งผ่านเหตุการณ์จริงในค่ายกักกัน ค่ายนักโทษ และเป็นเจ้าของทฤษฎี โลกเทอราปี ก็คือ “พวกเราที่เคยอยู่ในค่ายกักกันยังจำได้ถึงพวกผู้ชายที่แอบเดินแวะเวียนไปตามกระท่อม คอยปลอบประโลมคนอื่นๆ มอบขนมปังก้อนสุดท้ายที่พวกเขาให้ คนประเภทนี้อาจจะมีไม่มาก แต่ก็เป็ข้อพิสูจน์ที่เพียงพอให้เห็นว่ามนุษย์อาจถูกลดรอนทุกอย่างไปได้หมด ยกเว้นสิ่งเดียวนั้นคือเสรีภาพขั้นสุดท้ายเพียงมนุษย์ นั่นคือการเลือกทัศนคติที่จะมีต่อสถานการณ์บางอย่าง คือการเลือกทางของตนเอง ... เมื่อวิเคราะห้ในขั้นสุดท้ายแล้ว นักโทษ

จะกลายเป็นคนประเภทไหนย่อมเป็นผลของการตัดสินใจภายในของตัวเอง ไม่ใช่แค่อิทธิพลในค่าย ความกดดันให้ต้องเอาตัวรอด ความเจ็บปวดจากการถูกกระทำอย่างทารุณ ความทรمانและความตายที่มีให้เห็นจนจิตใจด้านชา ภายใต้สภาพการณ์ดังกล่าว เขาอาจรักษาศักดิ์ศรีของมนุษย์ไว้ได้แม้อยู่ในค่ายกักกัน”

ความทุกข์เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่ไม่สามารถกำจัดออกไปได้ วิธีที่มนุษย์แบกความทุกข์ยอมมอบโอกาสให้เขา นักโทษส่วนใหญ่ที่รอดมาได้มีความคล้ายกันที่เขาเหล่านี้มีพยายามหาจุดหมายของตัวเอง มีความหวังกับอนาคต หรือ *sub specie aeternitatis* คุณหมอเล่าว่า ช่วงเวลาหนึ่งที่รู้สึกขยะแขยง ทดท้อกับความลำบากยากแค้น คุณหมอพยายามหันเหตัวเอง บังคับความคิดให้เห็นตัวเองยืนอยู่ในห้องบรรยายสว่างไสว มีผู้คนคอยฟังอย่างตั้งใจ ชีวิตที่บีบคั้นนี้จะกลายเป็นผลงานทางการวิเคราะห์เชิงจิตวิทยาที่มีประโยชน์กับคนมากมาย – เป็นอีกครั้งที่ผมหลุดจากความเจ็บปวดหึ่งปวง อย่างที่สปิโนซาพูดไว้ “อารมณ์ที่เป็นความทุกข์ ย่อมเล็กเป็นความทุกข์ทันทีที่เรามองเห็นมันอย่างกระจ่างแจ้ง”

เราจะให้คำตอบแบบไหนกับคำพูด “ผมไม่มีอะไรให้คาดหวังจากชีวิตอีกแล้ว” สิ่งที่ต้องทำจริงๆ คือการเปลี่ยนทัศนคติพื้นฐานของเรานี้ มีต่อชีวิตว่า ไม่สำคัญเลยว่าเราจะคาดหวังอะไรจากชีวิต สำคัญแต่ว่าชีวิตคาดหวังอะไรจากเรา เราต้องเลิกตั้งคำถามเรื่องความหมายของชีวิต แต่ต้องคิดถึงตัวเองว่าเป็นคนที่กำลังถูกชีวิตตั้งคำถามให้ตอบในทุกวัน และทุกชั่วโมง คำตอบต้องไม่อยู่ในการครุ่นคิดพูดคุย แต่ต้องอยู่ในการกระทำและพฤติกรรมที่ถูกต้อง **ถึงที่สุดแล้ว ชีวิตหมายถึงการรับผิดชอบที่จะหาคำตอบที่ถูกต้องต่อปัญหาของชีวิต และการรับผิดชอบที่จะปฏิบัติภารกิจที่ชีวิตกำหนดไว้ให้แต่ละบุคคลอย่างสม่ำเสมอ”**

กรีนามริลเคอ เขียนไว้ว่า “มีความทุกข์มากมายเหลือเกินที่ต้องฝ่าฟัน” เราจึงต้องประจันหน้ากับความทุกข์ให้เต็มที่ พยายามเก็บรักษาช่วงเวลาแห่งความอ่อนแอและน้ำตาที่ซ่อนเร้นไว้ให้เหลือน้อยที่สุด แต่ไม่จำเป็นต้องอับอายในการหลั่งน้ำตา นั่นคือความกล้าหาญที่จะทนทุกข์!

หนังสือเล่มนี้เขียนตั้งแต่ปี 1959 ได้รับการยกย่องว่าเป็นหนังสือที่ดั่งามต่อจิตใจมาถึงปัจจุบัน “หากชีวิตนี้คุณเลือกอ่านหนังสือได้เพียงเล่มเดียวนี่คือหนังสือเล่มนั้น” – ชีวิตไม่ไร้ความหมาย โดยบริษัท อมรินทร์พริ้นติ้ง จำกัด แปลโดย คุณนพมาศ แวหงส์.

โลกเราทั้งผองพี่น้องกัน เห็นทุกข์จึงเห็นทางดับทุกข์

จันทร์ทิพย์ องค์กรภัทร

Director

Bhatara Progress Co., Ltd.

0 2732 2090, 0879745888